

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izjema nedelje in praznika. — Inerati do 30 peti vrt & Din 2, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3, večji inserati peti vrt & Din 4. — Popusti po dogovoru, inserati davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 5b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Med Londonom in Parizom:

Reševanje politike nevtralnosti

Pred sestankom londonskega odbora za nevmešavanje, na katerem ima pasti odločitev o umiku tujih prostovoljcev iz Španije in otvoritvi francoske meje v Pirenejih

London, 14. oktobra. V Angleški kabineti se je večer popoldne sestal pod predsedstvom min. predsednika Chamberlaina k seji, ki je trajala dve uri in pol. Seja se je začela z obširnimi poročili zunanjega ministra Edena, ki se je pri tem dotaknil tudi konflikta na Daljnem vzhodu. Angleški kabinet je sklenil pritegniti k diplomatskim prizadevanjem za ureditev španskega vprašanja tudi londonski odbor za nevmešavanje ter mu določiti gotov rok. Dobro poučeni krogi pravijo, da bo ta rok trajal dva tedna, potrditve o tem pa še ni. Ako bi pogajanja odbora za nevmešavanje ostala brez uspeha, so na večerajšnji seji za ta primer razpravljali tudi o gotovih francoskih željah, med njimi tudi o zasedbi Menorca po angleško-francoskem brodogradu.

Kakor se zdi, merodajni angleški krogi niso za sedaj pripravljeni vezati se v tej smeri ter s tem otežiti bodoča pogajanja, kar bi se po angleškem mnenju zgodilo, ako bi pogajanja že od vsega začetka stala pod pritiskom pretenj. Zunanji minister Eden je v daljšem razgovoru sporočil francoskemu poslaniku Corbinu na seji določene smernice.

Danes odločilna seja francoske vlade

Pariz, 14. okt. v. V ministrskem predsedništvu je bila večer popoldne konferenca ministrov o španskem problemu, katere so se udeležili min. predsednik Chaumet, njegov namestnik Leon Blum, ministri Sarraut, Faure in Violetti ter še generalnih

štabov vojske, mornarice in letalstva. Po poročilih listov so sprejeli na znanje iz Londona dospelo poročilo o stališču Anglije in na podlagi tega poročila ponovno razpravljali o stališču Francije. Po konferenci je ministrski predsednik Chaumet odšel k predsedniku republike Lebrunu, ki je takoj nato sklical sejo francoske vlade za jutri. Ta seja bo pod njegovim predsedstvom in bodo na njej končnoveljavno sklepali o stališču, ki ga je treba zavzeti na pram italijanski noti.

Kaj pravijo v Rimu

Rim, 14. oktobra. o. Tukajšnji dobro informirani krogi računajo s tem, da se bosta francoska in angleška vlada vendarle odločili z to, da se pogajanja o prostovoljskem problemu vršijo v okviru londonskega nevtralnostnega odbora. Šele v primeru, če bi tudi v tem okviru pogajanja ne dovedla do nikakega konkretnega rezultata, bi se lahko zgodilo, da bosta Anglija in Francija solidarno sami poskrbeli za obrambo svojih interesov v zapadnem delu Sredozemskega morja. Po rimskih informacijah je tak postopek predlagala francoska vlada. Vsako drugačno postopanje bi se lahko tolmačilo, da sta se obe vladi pod izgovorom, da Italija ne sodelovata na konferenci v treh hotelih prav za prav le ohraniti svojih obveznosti nasproti Španiji.

Italijanski listi sodijo, da bo imel italijanski odgovor na francosko-angleško no' to za posledico vsaj platonske sklepe londonskega nevtralnostnega odbora. Drugače se bo lahko francosko-angleška akcija tolmačila

kot nevarna grožnja, naperjena ne samo proti Italiji, nego sploh proti nevtralnostnemu sporazumu, ki ga Italija doslej ni odpravljala. Popustljivost Anglije in Francije je potemtakem le navidezna, ker nameravata poleg vsega prisiliti londonski odbor, da se v pičlih 14 dneh definitivno odloči o tako važnem vprašanju, kakor je problem tujih prostovoljcev v Španiji; če bi mu to ne uspelo, mu ne bi preostalo ničesar drugega, kakor likvidacija. Dejansko tudi ni verjetno, da bo nevtralnostni odbor v tako kratkem času lahko odredil umik tujih prostovoljcev iz Španije. Zaradi tega Anglija in Francija lahko računata, da bosta imela že v najkrajšem času proste roke za kombinirano akcijo proti nacionalistični Španiji in njenim zaveznikom. V tem primeru bo nedvomno takoj ukinita zapora pirenejske meje, izdana prepoved izvoza angleškega orožja in drugih vojni potrebščin v Španijo, poleg tega pa bo treba tudi že računati z neposredno angleško-francosko intervencijo v Španiji.

Francov pogoj za umik prostovoljcev

Lizbona, 14. okt. o. Po informacijah iz španskih nacionalističnih krogov je Francoski brat Antonio ob svojem obisku v Rimu sporočil predsedniku italijanske vlade, da bi bil general Franco pripravljen pristati na umik vseh tujih prostovoljcev iz Španije, če bi za to dosegel priznanje španskega nacionalističnega tabora za vojskujočo se stranko.

sleherne vodstva in vsake organizacije, resna ovira za japonske vojske operacije na severnem Kitajskem.

Sklicanje narodne skupščine

Beograd, 14. oktobra. AA. Predsednik narodne skupščine Stevan Cirić je sklical sejo skupščine za v torek dne 19. oktobra ob 9. dopoldne. Na dnevnem redu je poročilo odbora za proučevanje zakonskega predloga o pravicah in olajšavah odlikovancev z redom Karađorđevce zvezde z meči. Na dnevnem redu je tudi poročilo odbora za prošnje in pritožbe.

Centrala zveze ruskih bojnikov v Sofiji

Sofija, 14. oktobra. d. Po ugrabljenju predsednika Zveze bivših ruskih bojnikov generala Milera v Parizu, je bil na njegovo mesto izvoljen general Feodor Abramov, predsednik podružnice zveze v Bolgariji. Abramov se je sedaj vrnil iz Pariza ter je izjavil, da bo sedež zveze bivših ruskih bojnikov prenesen iz Pariza v Sofijo. V bolgarski javnosti so se pojavili glasovi, da bi moglo to Bolgariji povzročiti kakšne politične težave, zaradi česar je Abramov izjavil, da je njihova organizacija protikomunistična, nikakor pa ne teroristična. Izpolnjevala bo točno predpise, ki jih bo izdala bolgarska vlada ter ne bo prekršila gostoljubnosti. Prvi tajnik organizacije je general Sinković, ki je izjavil, da so bivši ruski bojniki sicer protiboljševski, šli pa bodo povsod tja, kamor bo šel ruski narod. Če se bo ruski narod boril proti Nemčiji, je poudaril, bomo tudi mi sodelovali pri teh bojih.

Ducman in Bračić podlegla poškodbam

Celje, 14. oktobra. Na drugem mestu poročamo med celjskimi vestmi o dveh hudih nesrečah, katerih žrtev sta postala 33letni dninar Roman Ducman iz Cerovec pri Rogasčici Slatin in 63letni posestnik France Bračić iz Brezna pri Vitanju. Prvi je trko nesrečno padel v obcestni jarek, da si je prebil lobanjo, na drugega se je pa med vožnjo prevrnil težko naložen voz in ga pokopal pod seboj.

Opoldne so nam iz Celja telefonsko sporočili, da sta oba ponesrečena podlegla poškodbam in da je Bračić umrl že opolnoči, Ducman pa davi ob osmih.

Borzna poročila

Curh, 14. oktobra. Beograd 10. Pariz 14.645. London 21.555. New York 431.625. Bruselj 73.30. Mi'an 22.80. Amsterdam 210.35. Berlin 174.60. Dunaj 80.15 do 81.90. Praga 15.20. Varšava 82.20. Bukarešta 3.25.

Politični obzornik

Organizacija usenarodne in nadstrankarske akcije

Sarajevska »Jugoslovenska pošta« objavila spomenico, ki je bila sprejeta 9. oktobra v Sarajevu na konferenci patriotov brez razlike strank iz cele Bosne in Hercegovine. Spomenica pravi, da so navzoči temeljito pretresali politični položaj, ki je nastal po podpisu »sporazuma«. V zvezi s tem je bilo soglasno ugotovljeno: 1. da tak »sporazum« ne more izboljšati odnosa med Srbi in Hrvati. 2. da »sporazum« opušča misel narodnega edinstva kot temelj naše države ureditve in kot ideal našega narodnega razvoja. Namesto nje postavlja najbolj važne funkcije države v službo koncepcije o treh narodih. 3. procedura sprejetega »sporazuma« lahko povzroči nedogledne notranje pretresljaje. 4. »sporazum« posebno težko prizadeva Bosno in Hercegovino.

Na podlagi teh ugovitov je bil sestavljen akcijski odbor iz pristašev vseh unitarističnih strank, ki bo organiziral usenarodno in nadstrankarsko akcijo, da z njo pouči narod o pravi vsebini in posledicah »sporazuma«.

„Naša misel“

Prva številka »Naše misli«, kulturno-političnega omladinskega lista, po šolskih počitnicah je prvak izšla. Ima prav zanimivo vsebino. Uvodnik razpravlja o vprašanju, smo-li Jugoslaven sposobni za samostojno državno življenje ali ne, nato pa sledi članki in sestavki: »9. oktobra 1937« izpod peresa vseučiliškega profesorja dr. Laze Popovića, »Blazni ali zločinski pogledi«, »Nejunačkom vremenu uprkos«, »Zvesti sebi«, »Jugoslovenski študenti na inozemskih univerzah in poglavje o štipendijah«, »Akademski odsek Jugoslovensko-bolgarske lige«, »Prva studentska radna četa 1937«, »Jadranašice na delu med narodom« in končno »Nekaj misli o razmerju med cerkvo in državo«. — »Naša misel« izhaja dvakrat na mesec in stane za vse leto 18 din. List naše mladine prav toplo priporočamo vsi nacionalni javnosti, ker je res vreden naše izdatne podpore. Naročnina je tako nizka, da jo zmore vsakdo. Pošljite jo na naslov: Uprava »Naše misli«, Ljubljana, Groharjeva 2, I. nadst.

Javni škandal

»Naša misel« poroča o škandaloznih razmerah, ki vladajo med jugoslovenskimi dijakmi, in izjavi: »Jugoslovenski študentje imajo v Pragi prekrasen študentski dom, ki nosi ime blagopokojnega kralja Aleksandra. Po svoji ureditvi, čistoti in prekrasni legi se lahko kosa z marsikaterim modernim hotelom najnovjšega datuma. Našim študentom so v tem domu na razpolago res prekrasna, in kar je glavno, zelo ceneje stanovanja. Med ostalim je šla uprava doma tako daleč v svoji liberalnosti, da dopušča enkrat na teden vstop ženskam v študentske sobe. In naši študentje? Oni niso zadovoljni! Zahtevajo, da jim ta pravica ne bo omejena in da se jim dovoli v tem pogledu popolna »svoboda«. In okrog tega se vodijo velike borbe! Uprava doma se je postavila na stališče: ali tako kot je, ali pa se bo z doma moralo izbrisati kraljevo ime, s čimer bi seveda odpadla vsaka podpora jugoslovenske in češkoslovske vlade. Take so torej »skrb«, tako »delo« in »borbe« enega dela naših dijakov v Pragi!...

Drustvo naših študentov v Brnu si je izbralo na zadnjem obnem zboru jugoslovensko-nacionalno orientirano upravo. To je izvalo pri njihovih praških tovariših strahovito revolto in zaprepačenje. Kaj naredijo? Napišejo svojim tovarišem v Brnu pismo, v katerem se najprej zgražajo nad tem, kako je bilo mogoče, »da zaplovejo v take motne vode«, zabelijo pismo s celo vrsto protestov in nato avtoritativno zagotovo, »da jih bodo dali izgnati preko meje, ker ne morejo trpeti, da jih njihovi tovariši v Brnu s takim postopanjem in s takimi slučajmi sramote pred — demokrasko javnostjo Češkoslovske«. — Ako je vse to res, kakor poroča »Naša misel« — in nimamo vzroka, da bi tega ne verjeli — potem ne preostaja nič drugega, kakor da poklicani činitelji vzamejo v roke veliko metlo in z njo temeljito pomejejo smeti v študentskem domu, da taka sodrga ne bo več delala sramote ustanovi, ki nosi svetlo ime velikega kralja Ureditelja!

Kje naj se potegne meja med Srbi in Hrvati?

V Grabčniku pri Bosanski Dubici je priredila Jugoslovenska nacionalna stranka pretekli teden shod, ki se ga je udeležilo izredno veliko število somišljenikov, po pretežni večini kmetov. Na shodu so govorili senator Dr. Glušac, Vlado Kosević, kmet Gavran Skrbic in narodni poslanec dr. Srpk Vukanović. Dr. Vukanović je v svojem govoru obširno razpravljal o petomajskih volitvah in o akciji za sporazum. Poudarjal je med drugim: »Dočim se beograjska združena opozicija na vse načine trudi, da bi javnost prepričala, da je v »sporazumu«, sklenjenem z dr. Mačkom, očuvano narodno in državno edinstvo, ugo-

tavljajo glasila dr. Mačka docela jasno, da je prišlo do sporazuma šele, ko se je beograjska združena opozicija odpovedala politiki državnega in narodnega edinstva. JNS ne bo nikdar pristala na sporazum za ceno narodnega in državnega edinstva, ne samo zato, ker bi bila s tem opuščena temeljna ideja naše svobode, marveč tudi zato, ker tak sporazum tudi praktično ni izvedljiv. Ni na svetu človeka, ki bi mogel med Srbi in Hrvati potegniti mejo, ki bi zadovoljila obe stranki. Ako bi se načrt o federaciji, v kar pa nihče ne veruje, tudi oživotvoril, bi nastalo istega dne še težje vprašanje: problem nezadovoljnih Srbov in nezadovoljnih Hrvatov v novih federativnih edinicah. Zato je politika narodnega in državnega edinstva edino sposobna, da najde najpravičnejše razmerje med posrednimi plemeniti in to razmerje dovede v sklad z interesi države celote.«

Kaj obsojamo in kaj hočemo Jugoslaveni?

Na to vprašanje odgovarja novosadski »Dan«: »Mi tudi pri Srbih obsojamo plemenske »posebnosti«, pa jih ne bomo podpirali ne pri Hrvatih, ne pri Slovencih. Prav tako pa tudi ne bomo nasilne asimilacije manjšine ne potom vere, ne kakršnikoli drugim potom. Mi se zadovoljujemo s tem, da postanejo Srbi, Hrvati in Slovenci dobri in lojalni državljani kraljevine Jugoslavije. Nikomur ni treba vsiljevati nacionalizem in jezik, saj življenje ima svoj tempo. Po sto letih se bo vse spremenilo in vse bo tako, kakor bo to odločila logika zgodovine... Ni jugoslovensku glavni cilj, da izbrise narodne »osebine«, da uniči srbsko, hrvaško in slovensko ime, vero in jezik, marveč jugoslovenstvo zahteva svoje mesto v prvi vrsti našega narodnega, kulturnega in gospodarskega življenja, prav tako, kakor si je tako mesto izvojevalo ime Nemec pred Bavarcem, Saksoncem, Prusom in pred drugimi plemenskimi in pokrajinskimi nazivi. Ta proces nam kaže tudi zgodovina Italijanov in isti proces se razvija tudi pri drugih evropskih narodih. Sme se skeptično gledati na veličino in moč jugoslovenski misli, ali napadati jo in pripisovati ji vse zlo, to je greh, ki se ne more nikomur odpustiti. Ako bi jugoslovenstvo datiralo šele od 6. januarja, bi se lahko dvomilo o njem. Toda ono ima svojo zgodovino, ono je pokazalo svojo moč, ono je že tudi izvojevalo svoje zmage in ima tudi svoje dragocene žrtve iz vseh naših plemen. Samo z avstrijsko »činovno« zastupljeni duhovi ne morejo poimeti pomena in veličine jugoslovenske ideje, ali vsak rasni Srb, Hrvat in Slovenec jo čuti kot svojo in kot edino možno osnovo, na kateri se more razvijati jugoslovensko življenje in si zasigurno vse težko izvojevanje cilje.«

Minister dr. Kujundžić o sporazumu

Novi minister za šume in rudnike dr. Bogoljub Kujundžić je te dni v Banjaluki predal banske posle svojem nasledniku. Pred svojim odhodom v Beograd je dal novinarjem to-le izjavo: »Mi nismo bili nikdar proti pravemu sporazumu. Zahtevamo, da sporazum zadovolji Hrvate, a ne žali Srbov. Toda razveljavljanje sedanje ustave bi bila žalitev za Srbe, ker ona ne predstavlja samo temeljni zakon naše kraljevine, marveč tudi oporoko kralja Ureditelja. Dr. Maček bi moral to upoštevati. Sicer pa ljudje, ki se postavljajo kot nosilci demokracije, ne bi smeli računati z državnimi udari, ko vendar ustava daje možnost, da se rešijo vsi notranji problemi.«

Dr. Vekoslav Kukovec v Beogradu

Sarajevska »Jugoslovenska pošta« javlja, da je pretekli četrtek prispel dr. Vekoslav Kukovec, vodja »kmečko-delavskega gibanja« v Mariboru, v Beograd. Najprej je posetil šeja bivše demokratske stranke Ljubo Davidovića in imel z njim dolg razgovor. Nato je posetil še Adama Pribičevića, predsednika bivše samostalne demokratske stranke. Kakor beleži list, je Kukovec razgovor z Adamom Pribičevićem trajal polno uro. — Pravijo, da je dr. Kukovec odpoval v Beograd, da se podpisuje med dr. Mačkom in srbijsko izvenparlamentarno opozicijo sklenjeni sporazum. Njegov tekmelec dr. Dragotin Lončar, vodja »kmečko-delavskega gibanja« Nro. 2, si je stvar uredil mnogo lažje. Njegovo glasilu »Slovenska vas« je v posebni izdaji objavilo tekst sporazuma s podpismi dr. Vlada Mačka, Adama Pribičevića, Ace Stanojevića, Ljube Davidovića in Joce Jovanovića in pod temi podpisi je bilo z debelimi in velikimi črkami natpisano, da za avtentičnost besedila jamči podpis dr. Lončarja. Dr. Lončar je torej za dravsko banovino, avtoriziran ali ne, je postranska stvar, poveril »sporazumu«, a dr. Kukovec? Morda je imel srečo, da je lahko pritisnil svoj podpis celo na izvirnik sporazuma! Kdo bi sedaj vedel, ali je vodja štev. 1 »nadmudri« vodjo štev. 2 ali obratno?

Pestami in ostani član Vodniškega društva!

Dr. Stojadinović v Londonu

Dopoldne se je sestal z zunanjim ministrom Edenom, popoldne pa ga bo sprejel predsednik vlade Chamberlain

Pariz, 14. oktobra. AA. Razgovori, ki jih je imel jugoslovenski ministrski predsednik in zunanji minister dr. Stojadinović po svečanem podpisu obnove pakta prijateljstva s francoskimi državniki in politiki, so se nadaljevali večer v ožračju prisrčnega prijateljstva in medsebojnega zaupanja. Točno ob 11. dopoldne se je dr. Stojadinović odpravil v palačo Matignon, kjer ga je sprejel predsednik vlade Chaumet. Z njim je imel dr. Stojadinović poluren razgovor. Ob 11.30 se je dr. Stojadinović sestal v palači Matignon z Leonom Blumom, bivšim predsednikom francoske vlade in podpredsednikom sedanje vlade. Ob 12. se je dr. Stojadinović odpravil v Elizej, kjer ga je sprejel v audienci predsednik francoske republike dr. Albert Lebrun. Dr. Stojadinović je konferiral z njim vse do 13. ure. Ob 13. sta predsednik Lebrun in njegova gospa priredila gala kosilo na čast predsedniku jugoslovenske vlade. Razen članov civilnega in vojaškega doma predsednika republike so bili na tem kosilu predsednikova gospa, dr. Milan Stojadinović, jugoslovenski poslanik dr. Pušić, poslanski svetnik Smič, vojaški ataše general Glišić, kabinetni šef Dragan Protić, pisar zunanje ministrstva Nenadović, predsednik Chaumet, podpredsednik Leon Blum zunanji minister Delbos, maršal Franchet d'Esperey in več drugih uglednih osebnosti.

Japonci zavzeli Sujuan

Prodiranje japonske vojske v pokrajini Šansi

Tokio, 14. oktobra. d. Japonska vojska je zavzela Sujuan, glavno mesto pokrajine istega imena v Šansiju prodirajo japonske čete dalje proti mestu Tajuuanu.

Vojaški strokovnjaki o japonski vojski

Sanghaj, 14. oktobra. d. Evropski vojaški strokovnjaki se popolnoma strinjajo v oceni sposobnosti japonskih čet, ki operirajo na Kitajskem. Mnenje, da so japonski vojaški boljši borci kakor kitajski, se je po dogodkih na sanghajski fronti popolnoma izpremenilo.

Vojaški opazovalci na kitajsko-japonski fronti poudarjajo, da so Japonci po dvehmesečnem bojevanju od početka sovražnosti v tej pokrajini prodri komaj za 12 km. Zavzeli niso niti Capeja, čeprav jih podpirajo vojne ladje, imajo na razpolago več sto poljskih topov, mnogo tankov in veliko število letal.

Tuji vojaški opazovalci so presenečeni zaradi izredno slabe kakovosti japonskih topničarjev tako na kopnem kakor na vojnih ladjah. Že dva meseca obstreljuje japonsko topništvo poslopja okoli severne železniške postaje v Sanghaju, vendar pa ni še nobeno porušeno, dočim je več sto

drugih zgradb v bližini zravnanih z zemljo. To dejstvo daje tujim pomorskim strokovnjakom povod za mnenje o zelo slabi sposobnosti japonskega pomorskega topništva.

Napad na ameriško križarko

Sanghaj, 14. oktobra. AA. Japonska letalska bomba je padla na ameriško križarko »Augusto« in je bil ranjen en mornar. Glavni poveljnik je takoj odločno protestiral pri japonskih oblasteh, ki so se takoj uradno opravičile. To je že drugi napad na ameriško križarko »Augusto«.

Protijaponska agitacija v Mandžuriji

Peking, 14. oktobra. AA. Po zanesljivih informacijah, ki so jih tu dobili iz tujega vira, je agitacija, ki se razvija v Mandžuriji od začetka kitajsko-japonskih sovražnosti, postala resna. Mislijo, da imajo oborožene čete, ki so odkrito proti sedanjemu mandžurskemu režimu nad 100.000 mož. Zdi se, da se je mnogo pokrajin popolnoma odtegnilo vsaki kontroli in da je ogroženo japonsko življenje in imetje. Ni izključeno, da postane to gibanje, ki je brez

